

Ritim Eğitimi ve Dans Dersi Alan ve Almayan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi

Analysis of Problem Solving Skills of School of Physical Education and Sports Students Taking or Not Taking Rhythm Training and Dance Lesson in Terms of Various Variables

Emin KURU

Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, ekuru@gazi.edu.tr

Ebru Olcay KARABULUT

Ahi Evran Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, eoyucl@ahievran.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, Ahi Evran Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda ritim eğitimi ve dans dersi alan ve almayan öğrencilerin, problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve karşılaştırılması amacı ile yapılmıştır. Çalışmaya, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda ritim eğitimi ve dans dersi alan 26 öğrenci, ve ders almayan 42 toplam 68 üniversite öğrencisi gönüllülük esasına göre katılmıştır. Araştırma tarama modeli ile yapılmıştır. Çalışmada, Hepner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen, Türkçe'ye uyarlaması

ise Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılan Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Cinsiyet ve ritim eğitimi dersi alıp-almama değişkenleri ile problem çözme becerileri arasında anlamlı düzeyde fark bulunmuştur($p<0.05$). Öğrencilerin Kaçınan Yaklaşım, Değerlendirici Yaklaşım, Kendine Güvenli Yaklaşım ve Planlı Yaklaşım tercihleri arasında anlamlı düzeyde fark bulunmaktadır ($p<0.05$).

Anahtar Kelimeler: Problem Çözme Becerisi, Ritim Eğitimi, Sporcu öğrenci.

ABSTRACT

This study has been carried out with the aim of analyzing and comparing problem solving skills of the students taking or not taking rhythm training and dance lesson in Ahi Evran University, School of Physical Education and Sports in terms of various variables. Total 68 university students, 26 of whom taking rhythm training and dance lesson and 42 of whom not taking these trainings, in Kırşehir Ahi Evran University, School of Physical Education and Sports, have participated on the basis of volunteering. The research has been made with the surveillance model. In this study, Problem Solving Inventory adapted into Turkish language by Şahin, Şahin and Heppner (1993) and developed by Heppner and Peterson (1982) has been used. Between the problem solving skills and the variables of taking or not taking the lesson of gender and rhythm training, it has been found a difference at significant level ($p<0.05$). There is a difference at significant level among the students' preferences of Avoiding Approach, Evaluating Approach, Self-Trust Approach and Planned Approach ($p<0.05$).

Keywords: Problem Solving Ability, Rhythm Training, Athlete

SUMMARY

This study has been carried out with the aim of analyzing and comparing problem solving skills of the students taking or not taking rhythm training and dance lesson in

Ahi Evran University School of Physical Education and Sports in terms of various variables.

Total 68 university students, 26 of whom taking rhythm training and dance lesson and 42 of whom not taking these trainings, in Kırşehir Ahi Evran University, School of Physical Education and Sports, have participated on the basis of volunteering. The research has been made with the surveillance model.

In this study, Problem Solving Inventory adapted into Turkish language by Şahin, Şahin and Heppner (1993) and developed by Heppner and Peterson (1982) has been used. Statistical Findings have been obtained by means of SPSS 13.0 packaged software. Frequency and percent values, standard and average deviations, T Test and Anova Test have been carried out in order to reach the findings.

According to the findings of the study, no significant differences have been found between the problem solving skills and the variables of age, residence and academic achievement. Between the problem solving skills and the variables of taking or not taking the lesson of gender and rhythm training, it has been found a difference at significant level ($p < 0.05$). There is no difference at significant level among the preferences of Impatient Approach and Thinking Approach of the students receiving or not receiving rhythm training ($p > 0.05$). There is a difference at significant level among the students' preferences of Avoiding Approach, Evaluating Approach, Self-Trust Approach and Planned Approach ($p < 0.05$).

GİRİŞ

İnsanoğlu var olduğu andan itibaren beslenme, barınma ve hayatta kalma gibi birçok problemle karşı karşıya kalmaktadır. Bu problemler, bireylerin yaşamlarını sağlıklı bir şekilde sürdürmelerine engel olabilen ağır ve karmaşık problemler olabildikleri gibi bireylerin yaşantılarını çok fazla etkilemeyen karmaşık olmayan problemlerde olabilir. İnsanların her türlü problemi aynı şekilde çözmesi mümkün olmadığından farklı yollar keşfetmesi ve çeşitli beceriler geliştirmesi gerekmektedir. Bazı problemlere farkında olmadan çözüm üretilse de bazıları için oldukça fazla zaman ve emek harcanmaktadır. Karşılaşılan bu problemlerle başa çıkılabilmesi için problem çözme becerisi gerekmektedir.

Spor, bireylerin bedensel, motorsal ve zihinsel performanslarını ortaya koydukları bireysel ve toplumsal bir etkinliktir (Kuru, 2000). Son yıllarda teknoloji ve bilimdeki hızlı gelişmelere paralel olarak Beden Eğitimi ve Spor faaliyetlerinin bireyin yaşamındaki önemi gittikçe artmaktadır.

Spor yapmak yalnızca bedensel bir uğraş olmayıp, aynı zamanda bir sosyalleşme sürecidir. Bu kapsamda ele alındığında spor yapan bireylerin kendilerine daha güvendiklerini ve stres faktöründen daha az etkilendiklerini söylemek mümkündür. Spor yapan bireyler herhangi bir problemle karşılaştıklarında soyut düşünce (problem çözme düşüncesi) yolu ile, tecrübeye bağlı olarak ortaya çıkmış düşünme şemalarını esas alarak problemleri çözmeye çalışmaktadırlar. Problem çözme düşüncesi sayesinde sporcu kendi mevcut yetenek ve becerilerini amacına yönelik olarak kullanabilir. Gerçek yaşamda karşılaşılan problemler bütün bireyler için geçerli olmasına rağmen sporla uğraşan bireyler, spor yapmayan bireylerden daha fazla problemle karşılaştıkları ve spor yapan bireylerin yapmayanlara göre problemle karşılaştıklarında daha esnek ve rahat oldukları söylenebilir (Barut ve Yılmaz, 2000). Diğer taraftan farklı spor türlerinin

de problem çözme becerisi üzerindeki etkilerinin farklılaştığı düşünülmektedir (Akandere ve ark. 2005). Çünkü bazı spor branşları zihinsel süreçleri fazlasıyla zorlarken bazıları bu düzeyde değildir (Pehlivan ve Öksüzoğlu, 2006) .

Örneğin, futbol, basketbol, güreş gibi branşlarda oyun esnasında çok fazla strateji ve zihinsel çalışmaya ihtiyaç duyulurken, halter, cirit atma gibi branşlarda daha az ihtiyaç duyulabilmektedir.

Problem ve Problem Çözme

Problem sözcüğü Grekçe “Problema” sözcüğünden gelmektedir. Bu sözcük ise “Proballo-Öne çıkan engel” sözcüğünden türetilmiştir (Keleş, 2000). Morgan’a göre problem, bireyin hedefe ulaşmada engellenme ile karşılaştığı bir çatışma durumudur (Morgan, 1980).

Problem çözme bir amaca erişmekte karşılaşılan güçlükleri yenme sürecidir. Bu süreç, şartlara uyarak veya engelleri azaltarak gerginlikten kurtulmanın ve organizmanın iç dengeye kavuşturulmasının yollarını arar. Problem çözme öğrenilmesi veya elde edilmesi gereken bir yetenektir ve sürekli olarak geliştirilmesi gerekir (Bingham, 1998). Evans’a göre problem çözme; uygun eylemi seçmek ve mevcut durumdan istenen duruma ulaşmak için yapılan çalışmalardır (Evans, 1991).

Problem Çözme Basamakları

Bütün problemleri etkili bir biçimde çözmeye çalışacak ve bütün problemler çözenlere tavsiye edilecek tek bir yöntem yoktur. Problem çözme davranışı, duruma ve zamana göre değişmektedir. Problem çözen bir kimsenin de yaklaşımı ve izlediği yaklaşımların farklı olması muhtemeldir (Bingham, 1998).

Problem çözerken bir hedefe ulaşmak için uğraşılır ancak hedefe ulaşmak için gerekli araçlar elde değildir. Bunun için hedefi alt hedeflere ve bu hedefleri daha alt hedeflere ayırmak gerekir. Bu süreç uygun aracı sağlayacak bir düzeye kadar devam eder. Problem çözen kimse basamaklar arasında geçiş yapabilir. Birçok bilim adamı Problem çözme basamakları belirlemiştir. Genel bakacak olursak Başaran (1993) problem çözme aşamalarını şu şekilde belirtmiştir;

- *Problem çözmeyi gerekse
- * Problemi tanıma
- * Çözüm seçenekleri arama
- * Eylemi kararlaştırma
- * Kararları uygulama
- * Çözümü değerlendirme

Problem Çözme Becerisi

Bilgiyi kullanarak ve buna orjinallik, yaratıcılık veya hayal gücünü ekleyerek çözüme ulaşma süreci olarak açıklanabilir. Problem çözme becerisi, bireyin sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesi ve ruh sağlığını koruması için zorunludur (Basmacı, 1998). Etkili problem çözme ise, esnek, kolay uyum sağlamayı ve problem çözme konusunda amaca ulaşmak için uyum metotları geliştirebilmeyi gerektirir (Durlak, 1983). Etkili problem çözme becerisi, kişisel ve kişiler arası oluşan problemlerin engelleyici etkisini yok etmenin yanında duygusal stresin olumsuz etkisini azaltmada da önemli bir başa çıkma mekanizması olarak görev yapmaktadır (Şahin, 1999). Problem çözme becerilerini etkileyen faktörler arasında, özgüven, anne-baba tutumu, yaş, bireysel farklılıklar, sosyo-ekonomik düzey, geçmiş yaşantı ve deneyimler, kültür ve kişiliği sayabiliriz (Thornton 1998; Basmacı 1998,; Sonmaz 2002,; Saygılı 2000). Bireylerin problem çözme becerileri, üyesi oldukları toplumdaki diğer kişiler ve faaliyetler ve gruplarla etkileşimi sonucunda gelişir. Spor da bu etkileşimin gerçekleştiği önemli faaliyetlerden birisidir. Spor faaliyetlerindeki sosyalleşme süreci içerisinde, sahada, salonda, minderde

sporcu kendi pozisyonunu ve yapacağı hareketi, hem rakip oyuncusunun pozisyonuna hem de takım arkadaşlarının pozisyon ve hareketine göre ayarlamaya çalışmaktadır. Bireylerde yaratıcılığı geliştirme ve buna bağlı olarak da problem çözme becerisi kazandırmada sporun önemli bir işlevi olduğu bilinmektedir (Adair, 2000). Dans aktiviteleri zengin değişken durumlar içermektedir. Özellikle yaratıcı dans bu durum daha da belirgindir (Pehlivan ve Öksüzoğlu 2006). Bu bilgilerden hareketle, bu çalışmanın amacı; yaratıcılığı da geliştirmeyi amaçlayan Ritim Eğitimi ve Dans dersinin öğrencilerin problem çözme becerilerine etkisini karşılaştırmalı biçimde belirlemektir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmaya, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda ritim eğitimi ve dans dersi alan 26, ve ders almayan 42 toplam 68 üniversite öğrencisi gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada, Hepner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen, Türkçe'ye uyarlaması ise Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılan Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Envanter kapsamı, 35 maddeden 6'lı likert ölçeği olarak oluşturulmuştur. Maddelerin bir kısmı olumlu, bir kısmı da olumsuz ifadelerden oluşmaktadır. Ölçek, toplam puan ve alt ölçeklere ilişkin puanları vermektedir. Ölçekten alınan puanların düşüklüğü, bireylerin problem çözme becerileri konusunda kendilerini yetersiz olarak algıladıklarını, yüksekliği ise yeterli olarak algıladıklarını göstermektedir (Ferah, 2000). Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından güvenilirlik analizi için, toplam 244 üniversite öğrencisi üzerinde çalışılmış ve Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı,.88 olarak bulunmuştur. Tek ve çift sayılı maddeler ayrılarak, yarıya bölme tekniği ile elde edilen güvenilirlik katsayısı ise $r=.81$ olarak bulunmuştur (Heppner and Peterson, 1982; Şahin, Şahin and Heppner, 1993). Envanter, bireyin depresyon, diğer kişilerle ilişkiler, meslek seçme, boşanma v.b. kişisel, sosyal problemleri çözme becerisini nasıl algıladığını ve değerlendirdiğini, ayrıca problem çözümedeki kendine güvenini, bireyin gerçek problem çözme yeteneğini değil, problem çözme becerisini nasıl algıladığını ve değerlendirdiğini ölçmektedir (Ferah, 2000) . Envanter kapsamı, 35 maddeden 6'lı likert ölçeği olarak oluşturulmuştur. Maddelerin bir kısmı olumlu, bir

kısmı da olumsuz ifadelerden oluşmaktadır. Ölçek, toplam puan (problem çözme beceri algısı puanı) ve alt ölçeklere ilişkin puanları vermektedir. Ölçekten alınan puanların düşüklüğü, bireylerin problem çözme becerileri konusunda kendilerini yetersiz olarak algıladıklarını, yüksekliği ise yeterli olarak algıladıklarını göstermektedir (Savaşır ve Şahin, 1997; Şahin ve ark. 1993). Çalışma Ahi Evran Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda ritim eğitimi ve dans dersini alan ve almayan öğrencilerle sınırlıdır. İstatistiksel bulgular SPSS 13.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Bulgulara ulaşmak için, frekans ve yüzde değerleri, ortalama ve standart sapmalar, T testi ve ANOVA Testi yapılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikler

Değişkenler	Alt Kategoriler	N	%
Yaş	16-18	9	13,2
	19-22	49	72,1
	23 ve üstü	10	14,7
İkamet	Aile Yanında	24	33,3
	Yurttta	18	26,5
	Öğrenci Evinde	26	38,2
Akademik Başarı Ortalaması	Düşük	5	7,4
	Orta	35	51,5
	İyi	27	39,7
Cinsiyet	Bayan	23	33,8
	Erkek	45	66,2
Ritim Eğitimi	Aldı	26	38,2
	Almadı	42	61,8

Tablo 1: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikler

Tablo 1’de çalışmaya katılanların %13,2’sinin 16-18 yaş aralığında, %72,1’inin 19-22 yaş aralığında, %14,7’sinin 23 yaş ve üstünde olduğu, %33,3’ünün ailesiyle , %26,5’inin yurttan ve %38,2’sinin öğrenci evinde ikamet ettiği, % 7,4’ünün düşük, % 51,5’inin orta ve % 39,7’sinin yüksek akademik başarıya sahip olduğu, %33,8’inin bayan, %66,2’sinin erkek olduğu ve %38,2’sinin Ritim Eğitim ve Dans dersi aldığı, %61,8’inin ise bu dersi almadığı görülmektedir.

Tablo 2: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Yaş, İkamet Ettikleri Yer ve Akademik Başarı Ortalaması Değişkenine Göre Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılması için ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Alt Kategoriler	N	X	ss	t	p
Yaş	16-18	9	98,89	15,004	,364	,697
	19-22	49	95,08	19,994		
	23 ve üstü	10	91,202	21,379		
İkamet	Aile Yanında	24	95,33	16,452	1,832	,168
	Yurttan	18	101,50	18,643		
	Öğrenci Evinde	26	90,23	21,812		
Akademik Başarı Ortalaması	Düşük	5	106,40	7,82	2,174	,122
	Orta	35	97,17	18,747		
	Yüksek	27	89,59	20,929		

Tablo 2’de yapılan Anova testi sonuçlarında, çalışmaya katılan öğrencilerin Yaş, İkamet Ettikleri Yer ve akademik başarı ortalaması değişkeni ile Problem Çözme Becerileri Puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılması için T Testi Sonuçları

Değişken	Alt Kategoriler	N	X	ss	t	p
Cinsiyet	Bayan	23	101,96	18,167	2,159	.034*
	Erkek	45	91,47	19,334		

Tablo 3'e bakıldığında çalışmaya katılan bayan öğrencilerin Problem Çözme Beceri Puanı ortalaması (X=101,96) ile Erkek öğrencilerin puan ortalaması (X=91,47) arasında anlamlı düzeyde fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 4 : Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Ritim Eğitimi ve Dans Dersi Alıp- Almamaları Değişkenine Göre Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılması için T Testi Sonuçları

Değişken	Alt Kategoriler	N	X	ss	t	p
Ritim Eğitimi	Aldı	26	83,81	15,466	-4,167	,000*
	Almadı	42	101,95	18,555		

Tablo 4'e bakıldığında Ritim Eğitimi dersi alan öğrencilerin Problem Çözme Beceri Puanı ortalaması ile (X=83,81), ders almayan öğrencilerin puan ortalaması (X=101,95) arasında anlamlı düzeyde fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 5: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Problem Çözme Yaklaşımlarının Karşılaştırılması İçin T Testi Sonuçları

P.Ç.Yaklaşımları	Değişkenler	N	X	s.s.	t	p
Acelecı Yaklaşım	Ders Alan	26	30,80	8,069	-,451	,653
	Ders Almayan	42	31,59	6,247		
Düşünen Yaklaşım	Ders Alan	26	10,07	2,575	-1,544	,127
	Ders Almayan	42	15,52	5,588		
Kaçınan Yaklaşım	Ders Alan	26	12,02	3,504	-	,000*
	Ders Almayan	42	9,26	5,261	3,910	
Değerlendirici Yaklaşım	Ders Alan	26	8,11	3,723	-	,000*
	Ders Almayan	42	9,47	3,409	4,664	
Kendine Güvenli Yaklaşım	Ders Alan	26	10,96	3,605	-2,361	,021*
	Ders Almayan	42	14,07	4,661		
Planlı Yaklaşım	Ders Alan	26	8,57	3,177	-2,904	,005*
	Ders Almayan	42	12,71	4,774		

Tablo 5’de yapılan T Testi sonuçlarında, ritim eğitimi dersi alan ve almayan öğrencilerin Acelecı Yaklaşım ve Düşünen Yaklaşım tercihleri arasında anlamlı düzeyde fark bulunmamaktadır ($p > 0.05$). Öğrencilerin Kaçınan Yaklaşım, Değerlendirici Yaklaşım, Kendine Güvenli Yaklaşım ve Planlı Yaklaşım tercihleri arasında anlamlı düzeyde fark bulunmaktadır ($p < 0.05$).

SONUÇ

Yaratıcılık, bir problemi çözmek için yeni bir bakış açısı ve farklı bir yolla sonuçlara ulaşılan düşünsel bir aktivitedir. Yaratıcılık bir problem çözme yöntemidir (Sungur, 1997). Bireylerde yaratıcılığı geliştirme ve buna bağlı olarak da problem çözme becerisi kazandırmada sporun önemli bir işlevi olduğu da bilinmektedir (Adair, 2000). Dans aktiviteleri zengin değişken durumlar sergilemektedir. Özellikle yaratıcı dans da bu durum daha belirgindir (Pehlivan ve Öksüzoğlu, 2006). Üniversitelerde verilen Ritim Eğitimi ve Dans derslerinde, öğrencilerin ritim duygusu kazanması, dans ve

hareket eğitimi alması, ritim eşliğinde öğrenilen hareketlerin birleştirilmesi ve bu doğrultuda öğrencilerin yaratıcılıklarının geliştirilmesi de amaçlanmaktadır.

Çalışmaya, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda Ritim Eğitimi ve Dans dersi alan 26 öğrenci, ve ders almayan 42 toplam 68 üniversite öğrenci gönüllü olarak katılmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin %38,2'si ritim eğitimi ve dans dersi aldığını belirtirken, %61,8'i almadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %33,8'i bayan, % 66,2'si erkek; %13,2'si 16-18 yaş aralığında , %72,1'i 19-22 yaş aralığında, %14,7'si de 23 yaş ve üstündedir. %33,3'ü ailesinin yanında, %26,5'i yurttan, %38,2'si öğrenci evinde ikamet etmektedir.

Öğrencilerin yaş değişkenine göre problem çözme becerileri karşılaştırıldığında yaş grupları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamaktadır ($p>0.05$). Bu sonuç, problemlerle karşılaşıldığında farklı yaş gruplarına sahip olan öğrenciler problem çözme yaklaşımları açısından aynı tutumları sergilemektedir şeklinde yorumlanabilir. Çam (1997), Çağlayan (2007), Yurttaş (2001), Tanrukulu (2002) ve Güçlü (2003) farklı gruplarla yaptıkları çalışmalarda yaşın problem çözme becerisine etkisi olmadığını bulmuşlardır. Bu sonuçlar bizim çalışmamızı destekler niteliktedir (Çam, 1997; Çağlayan, 2007; Yurttaş, 2001; Tanrukulu, 2002; Güçlü ,2003) .

Öğrencilerin ikamet ettikleri yer değişkenine göre problem çözme becerileri karşılaştırıldığında aralarında anlamlı bir farklılığa rastlanmamaktadır ($p>0.05$). Bu sonucu problemlerle karşılaşıldığında bireylerin oturdukları veya yaşadıkları yerin farklılığının problem çözme becerilerini etkilemediği şeklinde yorumlayabiliriz. Barut ve Yılmaz (2000) farklı bir grupla yapmış olduğu çalışmada ikamet edilen yer değişkenine göre problem çözme becerilerinde Beden Eğitimi ve Spor bölümü öğrencileri ile Eğitim fakültesi öğrencileri arasında anlamlı fark bulmuştur (Barut ve Yılmaz, 2000). Bu sonuç bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir.

Öğrencilerin akademik başarı değişkenine göre problem çözme becerileri karşılaştırıldığında aralarında anlamlı bir farklılığa rastlanmamaktadır ($p>0.05$). Farklı gruplarla yapılmış olan çalışmalarda akademik başarının bireylerin problem çözme becerilerini etkilediği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar araştırma bulgularımızı desteklememektedir (Çağlayan, 2007; Ferah, 2000; Elliot ve Goodshall, 1991; Serin ve Derin, 2006; Kennedy ve ark.,1998).

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre problem çözme becerileri karşılaştırıldığında bayan öğrencilerin ($X=101,96$), erkek öğrencilere oranla ($X=91,47$) daha düşük problem çözme becerisine sahip olduğu görülmektedir. Bu sonucu, ortaya çıkan problemler karşısında erkeklerin kızlara göre daha kolay algıladığı ve çözüm yollarına daha çabuk ulaştığı şeklinde yorumlayabiliriz. D'Zurilla ve ark. (1998), Heppner ve ark. (1982), Brems ve Johnson (1998) yapmış oldukları çalışmalarda erkeklerin problem çözme becerilerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiğini, erkeklerin kızlara göre problem çözmeye daha yeterli olduklarını tespit etmişlerdir. Bu çalışmalar bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Öğrencilerin ritim eğitimi ve dans dersi alıp-almama değişkenine göre problem çözme becerileri karşılaştırıldığında, ders alan öğrencilerin ($X=83,81$), almayan öğrencilere ($X=101,95$) oranla daha yüksek problem çözme becerilerine sahip olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu sonuç, ritim eğitimi ve dans derslerinde öğrencilerin hazırladıkları gösterilerle kendilerini geliştirdikleri, yeni bir şey ortaya koymanın kendilerine olan güvenlerinin arttırdığı, yaratıcılıklarını geliştirdiği ve problem çözme becerilerini olumlu yönde etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Farklı bir grupta yapılan çalışmada dansla uğraşan öğrencilerin diğer öğrencilere oranla daha yüksek problem çözme becerisine sahip oldukları tespit edilmiştir (Pehlivan ve Öksüzoğlu, 2006). Bu sonuçlar bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ritim eğitimi ve dans dersi alıp-almama değişkenine göre problem çözme yaklaşımlarına bakıldığında, Aceleci Yaklaşım ve Düşünen Yaklaşım alt boyutlarında anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p>0.05$).

Ritim eğitimi ve dans dersi almayan öğrenciler ($X=9,26$), ders alan öğrencilere oranla ($X=12,02$) problem çözmeye daha kaçınan bir yaklaşım sergilemektedirler ($p<0.05$). Değerlendirici Yaklaşım alt boyutuna bakıldığında, ders alan öğrenciler ($X=8,11$) almayan öğrencilere oranla ($X=9,47$) problem çözmeye daha değerlendirici bir yaklaşım sergiledikleri görülmektedir ($p<0.05$). Planlı Yaklaşım alt boyutuna bakıldığında, ders alan öğrenciler ($X=8,57$) almayan öğrencilere oranla ($X=12,71$) problem çözmeye daha planlı bir yaklaşım sergiledikleri görülmektedir ($p<0.05$).

Sorgulama, analiz ve sentez yapabilme, problem çözme, yargıya varma gibi becerileri bireylere kazandırma eğitimin görevlerindedir. Eğitimin bir aracı olan hareket ve spor eğitimi etkinlikleri bireylere, gruplayabilme, analiz yapabilme, sentezleyebilme, hipotez kurabilme, problem çözme gibi zihinsel becerilerin kazandırılması için son derece uygun bir ortam hazırlamaktadır. Zengin bir kullanım dağarcığı olan hareket eğitiminde bireyin problem çözme yöntemini kullanabilmesi iyi bir yönlendirme ile zevkli bir etkinliğe dönüşebilmektedir (Pehlivan ve Öksüzoğlu, 2006). Dolayısı ile dans gibi spor etkinliklerine katılan çocuklar ve gençler zihinsel bendesel ve duygusal yönden gelişmektedir. Bu açıklamalar doğrultusunda araştırma sonuçları ritim eğitimi ve dans dersinin öğrencilerin problem çözme becerilerini olumlu yönde etkilediği şeklinde yorumlanabilir.

KAYNAKLAR

Adair, J., (2000). *Karar Verme ve Problem Çözme*. (Çev: Dr. Nurdan Kalaycı), Gazi Kitabevi.

Akandere, M., Arslan, F., Boyalı, E., Kaya, E., (2005, Haziran). *Üniversitede Öğrenim Gören Spor Yapan ve Yapmayan Gençlerin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi*. 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Barut, Y., Yılmaz, M., (2000, Mayıs). *Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne ve Eğitim Fakültesine Devam Eden Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Uluslararası 1. Spor Bilimleri Kongresi Bildirileri, Gazi Üniversitesi, Ankara, 290-297.

Basmacı, S., (1998). *Üniversite Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerini Algulamalarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. İnönü Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

Başaran, İ.E., (1993). *Eğitim Yönetimi*. Kadıoğlu Matbaası, Ankara

Bingham, A., (1998). *Çocuklarda Problem Çözme Yeteneklerinin Geliştirilmesi*. Çev; A.F. Oğuzhan, M.E. Basımevi, İstanbul .

Brems, C. and Johnson, M. E., (1988). *Problem Solving Appraisal and Coping Style: The Influence of Sex-Role Orientation and Gender*. The Journal of Psychology. 123 (2), 187-194.

Çağlayan, H.S., (2007). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğrenme Biçimleri ile Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi*. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi, Ankara.

Çam , S., (1995). Öğretmen Adaylarının Ego Durumları İle Problem Çözme Becerisi Algısı İlişkisinin İncelenmesi. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 6:37-42.

Durlak, J.A., (1983). *Social Problem Solving As a Preliminary Prevention Strategy* İn. Ed; Felner R.D. Jason L.A.,Moritsugu J.N. and Faber S.S., New York.

D'zurilla, T. J., Maydeu-Oliveres, A. and Kant, G. L.(1998). Age and Gender Differences in Social Problem Solving Ability. *Personality and Individual Differences. The Journal of Psychology*, 25: 241-252.

Elliott, T. R. and Goodshall, J. F., (1991). Problem Solving Appraisal and Psychological Adjustment Following Spinal Cord Injury. *Cognitive Therapy and Research*. 15: 387-398.

Evans,J.R., (1991) *CreativeThinking: İn the Decision And Managemet Sciences*, Sought-Western Publishing Company, Ohio

Ferah, D., (2000). *Kara Harp Okulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerini Algulamalarının ve Problem Çözme Yaklaşım Biçimlerinin Cinsiyet, Sınıf, Akademik Başarı ve Liderlik Yapma Açısından İncelenmesi*", Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Güçlü, N., (2003). Lise Müdürlerinin Problem Çözme Becerileri, *Milli Eğitim 80.Yıl Özel Sayısı*.160: 272-300.

Heppner, P. P., Reeder, B. L. and Larson, L. M., (1983). Cognitive Variables Associated with Personal Problem-Solving Appraisals Implications for Counseling. *Journal of Counseling Psychology*, 30: 537-545.

Heppner, P.P.; Peterson, C., (1982). The Development and Implication of a Personal Problem- Solving Inventory. *Journal of Counseling Psychology*, 29: 66-75.

Keleş, B., (2000). *Eğitim Yöneticilerinde Sorun Çözme ve Denetim Odağı İlişkisi*. A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Eğitim Yönetimi ve Planlaması A.B.D., Doktora Tezi. Ankara.

Kenndy, M. G., Fenler, F. D., Cauce, A. and Primevera, J., (1998). Social Problem Solving in Adjustment in Adolescence. The Influence of Moral Reasoning Level. Scoring Alternatives and Family Climate. *Journal of Clinical Child Psychology*. 17-1: 73-83.

Kuru, E., (2000). *Spor Psikolojisi*, Gazi Basımevi, Ankara .

Morgan, C.T., (1980). *Psikolojiye Giriş Ders Kitabı*, Meteksan Basım,190-199.

Pehlivan, Z., Öksüzoğlu, P.,(2006, Kasım). *Futbol ve Dansla Uğraşan Üniversite Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri*. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. Muğla Üniversitesi.

Savaşır, I., Şahin, N.H., (1997). *Bilişsel ve Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler*. Türk Psikologlar Derneği Yayınları.

Saygılı, H., (2000). *Problem Çözme Becerisi İle Sosyal ve Kişisel Uyum Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri A.B.D. Yüksek Lisans Tezi, Erzurum

Serin, N. B., Derin, R., (2006, Eylül). *İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri ve Denetim Odağı Düzeyleri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki (İzmir İl Örnekleme)*. 15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Muğla Üniversitesi.

Sonmaz,S., (2002). *.Problem Çözme Becerisi ile Yaratıcılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Doktora Tezi, İstanbul.

Sungur, A., (1997). *Yaratıcı Düşünce*, Evim Yayınları, İstanbul.

Şahin, N., Şahin N.H., Heppner,P.P., (1993). Psychometric Properties Of The Problem Solving Inventory İn a Group of Turkish University Students, *Cognitive Therapy and Research*, 17-4:379-396.

Şahin,Z., (1999). *Çocukların Psiko-Sosyal Temelli Problem Çözme Becerisinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi.Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya

Tanrıkulu, T., (2002). *Yetiştirme Yurtlarında ve Aile Ortamında Yasayan Ergenlerin Bilişsel Yapıları (Olumsuz Otomatik Düşünceler) ve Problem Çözme Becerileri Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.

Thornton, S., (1998). *Çocuklar Problem Çözüyor*. Gendaş Yayınları, 81-110.

Yurttaş, A., (2001). *Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Empatik Becerileri ile Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı.